

Årsrapport for Projekt Ørn 2006



Datablad

Titel: Årsrapport for Projekt Ørn 2006
Redaktion: Erik Ehmsen og Lennart Pedersen.
Udgivelsestidspunkt: December 2006.
Bedes citeret: Ehmsen, E & L. Pedersen (2006): Årsrapport for Projekt Ørn 2006. Dansk Ornitologisk Forening.
Forside: Unge havørne. Foto: John Larsen.
Faglig korrektur og layout: Timme Nyegaard
Udgiver og Copyright: Dansk Ornitologisk Forening – Birdlife Denmark
Vesterbrogade 138-140
DK – 1620 København V
Tlf: 3328 3800
E-mail: dof@dof.dk



Yderligere oplysninger:

Erik Ehmsen
Artskoordinator for havørn
E-mail: erik@ehmsen.org
Tlf.: 6264 1559

Tscherning Clausen
Artskoordinator for kongeørn
E-mail: tsc.vib@mail.tele.dk
Tlf.: 9831 7354

Leif Novrup
Artskoordinator for fiskeørn
E-mail: leif.novrup@teliamail.dk
Tlf.: 9744 8301

Lennart Pedersen
Leder af Projekt Ørn
E-mail: lennart@pedersen.mail.dk
Tlf.: 4717 0220 / 4015 6620

Michael Grell
Leder af DOF's Naturfaglig Afdeling
E-mail: michael.grell@dof.dk

Eller på DOF's hjemmesider:
www.dof.dk (Projekt Ørn)
www.dofbasen.dk/DATSY

Indholdsfortegnelse

Indledning	4
Havørnen i Danmark 2006	5
Sammenfatning	5
Lokalitetsgennemgang	5
Maribosøerne	5
Bankel Sø	5
Hostrup Sø	6
Arreskov Sø	6
Even Sø/Præstø Fjord	6
Gavnø	7
Roden Skov	7
Tystrup-Bavelse Søerne	7
Østlolland	8
Skarresø	8
Enehøje	9
Haderslev Fjord	9
Nakskov Fjord	9
Nordsjælland	10
Tærø	11
Lille Vildmose	11
Havørnens bestandsudvikling 1995-2006	12
Kongeørnen i Danmark 2006	13
Fiskeørnen i Danmark 2006	13
Vintertælling af ørne i Danmark	14
Store Ørnetælling	14
Vi prøver igen	15
Familien Danmark på ørnetur	15

Indledning

Projekt Ørn startedes af Dansk Ornitologisk Forening i 1992. Det var før de store ørne – havørn og kongeørn – igen var begyndt at yngle her i landet. Projektets erklærede formål var at få de store ørne tilbage til Danmark som ynglefugle igen. Projekt Ørn startede som et fodringsprojekt. Inspireret af gode erfaringer fra bl.a. Sverige og Finland var ideen, at vi gennem fodring kunne sikre en bedre overlevelse blandt de unge havørne, og dermed fremme genindvandringen. Projektet var oprindeligt planlagt til at løbe i 10 år – frem til 2001. Da overvågning af foderpladser viste, at ørnene i Danmark klarer sig forholdsvis fint gennem vinteren uden fodertilskud, blev denne del af projektet nedlagt med udgangen af år 2000.

Projekt Ørn er nu udviklet til et projekt i DOF, som i nært samarbejde med Projekt Truede og Sjældne Ynglefugle (DATSY) varetager overvågningen og beskyttelse af vores bestand af ørne. De danske ørne er meget sårbare over for forstyrrelser i deres yngleområder og har behov for en aktiv forvaltning til beskyttelse. Dette store arbejde gennemføres i samarbejde med lokale myndigheder og lodsejere, og styres lokalt af valgte redekoordinatorer, som indsamler oplysninger og koordinerer beskyttelsen. Sideløbende registreres indvandringen og bestandsudviklingen ved størst mulig videnindsamling, hvor resultaterne offentliggøres i en årlig rapport. Samtidig arbejdes der på at engagere befolkningen, for her i gennem at skabe forståelse og interesse for beskyttelsen af vores ørne. Dette forsøges opnået gennem information på DOF's hjemmesider, brochurer og afholdelse af arrangementer over hele landet.

I årets ørnerapport medtager vi for første gang også den sidste af de ynglende ørne, fiskeørnen. Desuden beskriver vi resultaterne af vinteroptællingen af havørn og kongeørn foretaget i februar 2006.

Det var en glædelig overraskelse, at projektets målsætning allerede blev indfriet i 1995, hvor det første ynglepar byggede rede ved Maribosøerne. Året efter ynglede 3 par i Danmark. DOF og Projekt Ørn satser på at vi i år 2040 har mindst 75 ynglepar af havørn i landet. For kongeørnen er vi mere på bar bund i en vurdering af det potentielle antal ynglepar i Danmark, og helt skidt ser det ud med vor viden om, hvorfor fiskeørnen ikke for længe siden har befolket de talrige søer, som burde give arten optimale levevilkår. Vi må håbe, at arten med tiden vil finde sig til rette her i landet, så vi kan få glæde af mere end blot det ene par, der for tiden yngler i Danmark.

I regi af Projekt Ørn har der i årets løb bl.a. været følgende nye tiltag:

- Landsdækkende optælling af overvintrende ørne Danmark
- Afholdelse af Ørnens Dag, hvor der på mange lokaliteter spredt over landet var ornitologer til stede, der viste og fortalte om ørnene i Danmark
- Gruppen af redekoordinatorer har valgt at støtte op om at starte et ringmærkningsprojekt.

Lennart Pedersen
Leder af Projekt Ørn

Erik Ehmsen
Artskoordinator for havørn

Havørnen i Danmark 2006

Sammenfatning

I 2006 forsøgte 16 par at yngle i Danmark, heraf var de 11 par succesfulde og fik tilsammen 23 unger. Der var ekstraordinær god ynglesucces med tre par, der hver fik hele 3 unger på vingerne, nemlig parrerne ved Tystrup-Bavelse, Maribosøerne og Hostrup Sø. Der er ingen indlysende årsager til, at årets ungeproduktion var så høj, Vejret var ikke markant bedre i den periode, hvor ungerne var små og mest følsomme over for vejrliget.

Hele tre nye par byggede rede i 2006. Det nyetablerede par i Nordjylland er endda måske starten på en helt ny æra for havørnen, da det er usædvanligt, at et par slår sig ned så langt fra allerede etablerede par.

Ud over fremgangen i ynglepar, er der også stadig flere gamle og subadulte fugle rundt omkring i landskabet, så fremtiden ser fortsat meget lovende ud for artens bestandsudvikling.

Lokalitetsgennemgang

Maribosøerne

Af redekoordinator Hans Erik Jørgensen

Parret byggede i løbet af efteråret 2005 en ny rede i en bøg. Den nye rede lå blot 150 meter fra den tidligere anvendte rede. Æglægningen fandt sted i begyndelsen af marts, og rugningen forløb planmæssigt. Årets 2 unger var flyvedygtige i starten af juli måned. Det er tiende år i træk, at Maribo-parret får unger på vingerne, og i alt er der produceret 18 unger. Den gode ynglesucces skal – udover søernes rigelige fødeudbud – ses på baggrund af meget effektive beskyttelsesforanstaltninger.

Bankel Sø

Af redekoordinator Wilhelm Fabricius.

Parret ved Bankel Sø ynglede atter i år i den lille, aflukkede skov på næsset i søen. Det er 11. sæson, heraf 9 med denne placering. Året bragte 1 unge til verden. Der er fortsat grund til at tro, at parret er identisk med det par, der oprindeligt slog sig ned ved søen i august 1995. Hunnen, Bertha, er let identificerbar på grund af sit venskabelige forhold til en lokal fisker. Fuglene jager stadig jævnlige omkring Årø, hvor de nu også møder fugle fra Haderslev Fjord.

Haderslev-egnen er nu i øvrigt karakteriseret ved daglige observationer af ørne af varierende aldre i Tunneldalen, og vi venter blot på meldinger om en rede i en småskov et eller andet sted nær Haderslev/Vojens.

Hostrup Sø

Af redekoordinator Jesper Tofft

Parret ynglede i den sædvanlige rede og alt gik planmæssigt. I slutningen af juni kunne vi se hele 3 knapt flyvefærdige unger stå i reden, og primo juli forlod de reden. I 4-5 uger holdt de til i skoven omkring reden, men det var vanskeligt at få alle 3 unger at se på én gang. Først d. 25. august lykkedes det igen at se parret med alle 3 unger ved Hostrup Sø. Det er i øvrigt første gang i adskillige år, at vi har set ungerne ved søen. Ungerne blev også set ved søen i september. De fleste andre år er de forduftet i august, og vi har ikke vidst, hvor de opholdt sig.

Samarbejdet med lodsejerne er fint, og de har også glædet sig over årets store kuld – det første på 3 unger i Jylland.

Arreskov Sø

Af redekoordinator Erik Ehmsen

Samme rede, samme par og igen succes med 2 unger. Der er ikke konstateret ulovlig færdsel omkring reden. En enkelt sky er der dog i fremtiden – lodsejeren mener ikke at redetræet, en over 120 år gammel bøg, klarer den mere end nogle enkelte år endnu. Det har fået solskoldning på stammen og toppen ser noget tynd ud!

Even Sø/Præstø Fjord

Af redekoordinator Hans Erik Jørgensen

Den tidligere anvendte yngleplads ved Even Sø blev ikke anvendt i 2006, men til gengæld blev der ynglet med succes i en ny rede i Leestrup Skov. Parret byggede en smule på reden ved Even Sø efterår og vinter, men efter nytår blev der kun gjort ganske få iagttagelser af havørne i dette område, og reden bar ingen tegn på anvendelse hverken i begyndelsen af rugetiden eller senere. Det er sandsynligt, at det er parret fra Even Sø, der er flyttet til Leestrup Skov, selvom afstanden mellem de to reder er godt 6 km. Redebygningen i Leestrup Skov blev dog påbegyndt allerede vinteren forud for ynglesæsonen 2005 (hvor Even Sø-parret ynglede succesfuldt), men der blev ikke indledt rugning. Om det var Even Sø-parret, der påbegyndte bygningen af den nye rede, eller om den blev startet af et andet par, vides ikke.

I 2006 foregik æglægningen omkring 1. marts. Rugningen forløb planmæssigt, og parret fik 3 unger på vingerne. Dette fornemme resultat tyder også på, at der ikke var tale om et førstegangsynglende par. For at sikre den nye rede mod utilsigtede forstyrrelser, er en enkelt skovvej blevet lukket for publikumsfærdsel. Heldigvis udviser begge skovejere (Even Sø og Leestrup Skov) stor interesse for ørnernes trivsel. De kommende år vil vise, om der er sket en varig flytning af ørnernes territorium, eller om der er to havørnepar i området.

Gavnø

Af redekoordinator John Bang Jørgensen

Jeg har fået den store glæde at holde øje med ørnene og deres afkom på Gavnø. Jeg ser dem næsten dagligt fra min bopæl på Enø. Det er nu fjerde kuld de har fået på vingerne og i år fik de to unger. I alt 7 stk. er det blevet til. Det er de samme ørne der har været her alle årene og de giver nogle fantastiske oplevelser:

25. februar. De gamle fugle kom flyvende fra Gavnø og satte sig på isen. Parret sad tæt sammen, så jeg måtte hellere se godt efter og ganske rigtigt! Et øjeblik efter parrede de sig.

17. marts. Så reden for første gang og konstaterede at rugningen var i gang. Hannen lå på reden. Lidt efter kom hunnen ude fra fjorden og afløste, han satte sig i et træ og pudsede sig.

2. maj. Besøg på Gavnø. Hunnen stillede sig på redekanten og flåede bytte, som den fodrede ungerne med. Der var 2 dunede unger i reden.

26. juni. 2 næsten flyvefærdige unger i reden.

30. august. Den ene unge morede sig med at fange grene og kviste, som den tog i toppen af træerne. Det har jeg set den gøre flere gange. Det er vel en slags jagttræning.

Havørnene kan godt kende forskel på folk og fæ, Klaus - skytten på godset - fortæller, at han kan komme ganske tæt på reden uden at fuglene tager notits af ham, men hvis han har nogen med, letter fuglene på lang afstand.

Roden Skov

Af redekoordinator Hans Erik Jørgensen

Parret byggede i løbet af vinteren meget på de foregående års rede, men det er tvivlsomt, om der blev skredet til æglægning. Der blev ikke på noget tidspunkt konstateret rugning, om end ørne – enkeltvis – blev set ved reden i løbet af yngletiden. Årsagen til parrets fejlslagne sæson er ukendt, men det spiller muligvis en rolle, at beskyttelsen (afspærringen af redeområdet) ikke længere er lige så effektiv som tidligere.

Tystrup-Bavelse Søerne

Af Lennart Pedersen

Endnu en meget succesfuld ynglesæson, hvor der for andet år i træk kom 3 unger på vingerne. Dette til trods for at forældrefuglene ikke har udviste helt samme nidkære omsorg, som sidste år. Æglægningen startede 7-8/3 og rugningen forløb planmæssigt med første klækning i påsken. Alle tre unger kunne ses for første gang den 26. april. Den ældste unge fløj for første gang den 3. juli.

Der har ikke tidligere været publikumsafspærring i redeskoven. Efter at vinterens skovarbejde efterlod arbejdsspør, mente Vestsjællands Amt, at det var nødvendigt at afspærre hele Iskælderskoven. Afgørelsen blev anket af Friluftsrådet til Naturklagenævnet, som fastholdt Vestsjællands Amts afgørelse. Der blev dog ikke indført restriktioner for jagt og skovbrug, men alene spærret for den i forvejen ikke lovlige publikumsadgang. DOF er blevet adspurgt i sagen og vi har udtalt os i henhold til vores generelle anbefalinger om beskyttelse af ørnereder, der omfatter en ca. 300 meters færdselsfri zone fra redetræet i yngletiden.

Østlolland

Af redekoordinator Lars Malmberg

Havørneparret var aktivt omkring reden den 27/2, dog uden at der endnu var lagt æg. Ved besøg den 13/3 og 11/4 ligger hunnen på reden og ruger. Mit gæt er, at æglægningen skete i første uge af marts.

22/4 ligger hunnen højt i reden, og flyver efter 20 min. et kort øjeblik. I reden ses en meget lille dununge. 7/5 ses en unge i begyndende fjerdragt og 8/6 tager jeg et par billeder af ungen, der nu er i fuld fjerdragt bortset fra enkelte dun på hovedet. Ungen blev sidst set ved reden den 7/7.

Vi har en aftale med den lokale skovfoged, Thyge Andersen, at sankning i skovafsnittet omkring reden ophører 31/12. Det er min vurdering, at der herefter ikke har været forstyrrelser inden for 250 meter af reden. Sankningen efterlader imidlertid et alt større frirum omkring yngletræet, og det er lettere at forstyrre fugle fra vestsiden. I starten på sæsonen fløj hunnen faktisk af reden, når jeg holdt mig på en vendeplads for enden af en markvej vest for reden - afstand ca. 250 meter. Ved to lejligheder har private kørt i bil ned af vejen, mens jeg var der - sandsynligvis for at se ørnene. Det ville være en god ide at kontakte Corzelitse/Fuglsang Gods og bede dem om at sætte et skilt op med indkørsel forbudt på markvejen. I forvejen har de sat et skilt op, som forbyder adgang for heste.

Skarresø

Af redekoordinator Steen Flex

Jeg kan ved besøg året rundt konstatere, at Skarresø-parret befinder sig i umiddelbar nærhed af redestedet hele året rundt.

I februar afholder DOF "Ørnedag" for hele Danmark. Da den bedste observationsplads, "Ankerpladsen" ved Astrup Gods, er lukket for offentligheden, tager jeg kontakt til Rangle Mølles forvalter på Dønnerup Gods, som er meget interesseret og imødekommende. Han udstikker en rute gennem skoven og en plads ved søbredden på Rangle Mølles arealer ca. 1 km SØ for reden til formålet.

19/2: Ørnedag. Jeg er denne dag guide for 126 personer mellem 5 og 80 år, som vil opleve danske ørne. Venstrebladet deltager med en fotograf, og lidt senere i Lille Åmose støder TV2 Øst til og filmer bl.a. en rød glente og en havørn. Denne dag tælles 3 forskellige havørne i Lille Åmose mellem Øresø Mølle og Tissø.

12/3: Parret passer æggene på skift.

2/5 konstaterer jeg, at der er mindst 1 unge i reden.

21/5 har jeg aftalt møde med spejdere fra Kalundborg, som sammen med deres familie oplever ørnene fra "Ankerpladsen", som nu igen er åbnet for offentligheden.

6/8: To udflyjende unger ses i disse dage af flere rapportører. Succes!

På intet tidspunkt har jeg i år konstateret forstyrrelser omkring reden, og skarven forsøger ikke at yngle på øerne i Skarresø, som den har gjort tidligere år.

Enehøje

Af redekoordinator Michael Thelander

Enehøje har i tidligere rapporter (Årsrapporten for Projekt Ørn 2004 og 2005) været kaldt parret i Nakskov Fjord. Parret har, som det eneste i Danmark, valgt at bosætte sig i et område, der ejes af staten. Der er stadig ørne tilstede omkring øen det meste af året, men reden – placeret i en død elm som begyndte at vælte i 2005 – faldt helt ned i år. Som nævnt under Nakskov Fjord, er der nu to par ørne, der fouragerer ved fjorden.

Haderslev Fjord

Af redekoordinator Helle Regitze Boesen

Da det ikke lykkedes ørnene at yngle i 2005, var dette år imødeset med spænding.

Æglægning omkring 1. marts. I hele rugeperioden var reden under observation fra den anden side af fjorden, og der blev lavet en logbog, hvor observationerne blev skrevet ned. Observationerne blev udført af Erik Thomsen, Per Bomholt og undertegnede.

Klækning omkring 9. april. Den følgende tid gav mange gode observationer af en unge der blev større og mørkere.

Udflyvning i begyndelsen af juli, hvor ungen blev set flyvende hen over skoven, fulgt af de voksne. I måneden derefter er ungen og forældrene observeret i redeskoven.

Diverse fjer er gennem sommeren fundet på skovbunden.

Nakskov Fjord

Af redekoordinator Ole Friis Larsen

Parret har tilsyneladende ynglet meget tidligt, og der er sandsynligvis fløjet to unger fra reden i 2006. Da reden blev opdaget af Michael Thelander og Ole Friis Larsen 25.

februar, var der en lyshovedet ørn på reden. Ørnen holdt skarpt øje med os fra reden, men blev der, måske fordi det var hunnen og hun allerede var i gang med at ruge. Ved et kontrolbesøg 29. april så vi 1 så godt som flyvefærdig unge stå næsten på kanten af reden og baske med vingerne. Ved det sidste kontrolbesøg 11. juni var reden forladt, men to unge ørne fløj op fra træer i skovbrynet mindre end 50 meter fra redetræet.

Reden så ved fundet ikke ny ud, og ejeren af skoven har oplyst, at han har kendt til reden i to år og er overbevist om, at der også i 2005 er fløjet 1-2 unger fra reden. I foråret 2006 blev en ung havørn med brækket vinge fanget på en mark et par kilometer fra skoven med redetræet. Fuglen blev afleveret til dyrlægen i Nakskov og aflivet dagen efter, da en ekspert havde set røntgenfotos af vingebruddet og vurderede, at fuglen aldrig ville kunne komme til at flyve igen. Det kan meget vel være en unge fra denne rede.

Dette udelukker, at det nyfundne vestlollandske par er identisk med parret, som har holdt til i Nakskov Fjord og gjort yngleforsøg på Enehøje i flere år.

Reden er placeret cirka 20 meter oppe i et 30 meter højt bøgetræ, 20 meter fra et sydvendt skovbryn med fine ind- og udflyvningsforhold på grund af et stormknækket træ i skovbrynet. Der er tale om en mindre, privat skov langt fra sandsynlige fourageringsområder. Der er mindst 7 kilometer til de nærmeste vandområder, som er Nakskov Indrefjord, Lidsø i den gamle Rødby Fjord, put and take-søer ved Hoby og Vesterborg Sø. Vi ved ikke præcis, hvor parret fortrinsvis fouragerer, men der er af og til set fouragerende Havørne ved alle de nævnte lokaliteter. Der går en skovvej forbi beplantningen med redetræet, men antallet af skovgæster og motionister i området er ifølge ejeren "minimalt". Der er et helårsbeboet hus i skoven ca. 200 meter fra reden. Fodspor i nærheden af redetræet tyder på, at en enkelt uvedkommende person kan have kendskab til reden. Der foregår skovarbejde i en nabobepantning – også i slutningen af 2006, og der er bukkejagt i beplantningen med redetræet. Skovejeren har informeret jagtlejerne om redens beliggenhed.

På grund af beliggenheden i en privat og ikke særlig besøgt skov samt sandsynligheden for, at parret har brugt reden i flere år uden at føle sig forstyrret, er ejeren ikke interesseret i afspærring eller andre foranstaltninger omkring redetræet. Storstrøms Amt er bekendt med beliggenheden. Eneste foranstaltning er derfor på nuværende tidspunkt, at redetræets præcise beliggenhed ikke bliver offentliggjort.

Nordsjælland

Af Lennart Pedersen

To nye par er under etablering i den østlige del af landet, heraf et par i Nordsjælland, som har vist interesse for et større område, og i det tidlige forår blev der indsamlet redemateriale. Parret har siden flyttet noget rundt, og det er stadig uvist, hvor de helt præcist vil bosætte sig. Indtil placeringen af reden endelig kendes og beskyttelsen er iværksat, vil parret blive nævnt som Nordsjælland.

Tærø

Af Lennart Pedersen

Tærøparret er det andet nye par i Østdanmark, som blev opdaget under vores vintertælling. Det viste sig siden hen, at de havde bygget rede i et fyrretræ på øen. Området på landsiden er afspærret for publikumsadgang, men på søterritoriet er det desværre ikke muligt at afspærre. Vi må i stedet håbe, at ørnene vil affinde sig med den sejlads, der uafværgeligt foregår i området. Ved afspærringer på kyster, er det en god ide at advisere politiet, så de er orienteret, hvis der senere sker ulovlig færdsel.

Lille Vildmose

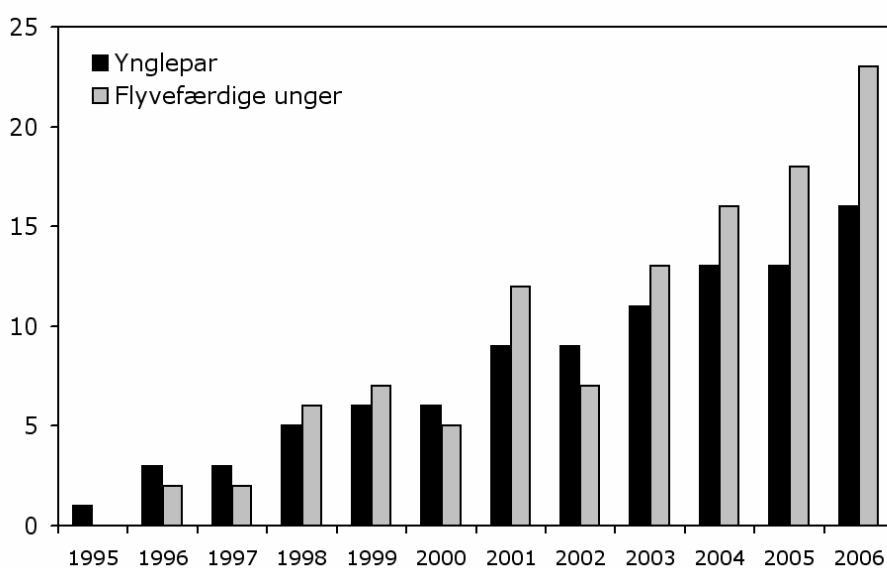
Af Tscherning Clausen

Der har siden foråret været stationære havørne i Lille Vildmose, primært Tofte Skov og Toftesø. Først 4 havørne, 2 yngre fugle samt 2 adulte/subadulte. De to ældre fugle sås også i løbet af efteråret. De havde gang i lidt redebyggeri i begyndelsen af april, men det blev ikke til mere. Vi har dog store forventninger til, at parret vil blive i området vinteren ud, og så forhåbentlig gøre et mere seriøst yngleforsøg i 2007.

Havørnens bestandsudvikling 1995-2006

Nedenstående tabel viser havørneteritorier i perioden 1995-2006 samt antallet af flyvefærdige unger produceret. 0 indikerer reder med rugning, men uden unger. Besatte territorier, hvor der ikke er registreret æglægning, er markeret med -.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	I alt
Maribosøerne	0	-	1	1	2	2	2	1	3	2	2	2	18
Bankel Sø		1	1	2	2	1	1	1	0	2	2	2	15
Hostrup Sø		1	0	1	1	2	1	2	2	2	2	3	17
Arreskov Sø				2	1	0	2	2	2	1	2	2	14
Even Sø/Præstø Fjord				-	1	0	2	0	2	2	2	3	12
Gavnø					-	-	-	0	2	2	1	2	7
Roden Skov							1	-	1	2	1	0	5
Tystrup-Bavelse Søerne							2	-	1	2	3	3	11
Østlolland							1	1	0	1	0	1	4
Skarresø									-	0	1	2	3
Skast									0				0
Langeland										0			0
Enehøje										-	0	-	0
Haderslev										-	0	1	1
Nakskov Fjord											2	2	4
Nordsjælland												-	0
Tærø												0	0
Lille Vildmose												-	0
Unger i alt	0	2	2	6	7	5	12	7	13	16	18	23	111
Par i alt	1	3	3	5	6	6	9	9	11	13	13	16	
<i>Par m. æglægning</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>5</i>	<i>8</i>	<i>7</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>13</i>	<i>13</i>	
<i>Par m. ynglesucces</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>8</i>	<i>5</i>	<i>7</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	
<i>Unger pr. æglæggende par</i>	<i>0</i>	<i>1,00</i>	<i>0,67</i>	<i>1,50</i>	<i>1,40</i>	<i>1,00</i>	<i>1,50</i>	<i>1,00</i>	<i>1,30</i>	<i>1,45</i>	<i>1,38</i>	<i>1,77</i>	
<i>Unger pr. succesfuldt par</i>		<i>1,00</i>	<i>1,00</i>	<i>1,50</i>	<i>1,40</i>	<i>1,67</i>	<i>1,50</i>	<i>1,40</i>	<i>1,86</i>	<i>1,78</i>	<i>1,80</i>	<i>2,09</i>	



Havørnens bestandsudvikling og ungeproduktion i Danmark 1995-2006.

Kongeørnen i Danmark 2006

Af artskoordinator Tscherning Clausen

Kongeørneparret i Høstemark Skov har for fjerde år i træk haft succes, idet der igen i år er kommet en unge på vingerne, som blev set flyve første gang den 13. juli.

Parret i Tofte Skov ser vi kun lidt til, og kun ved enkelte lejligheder er de set flyve sammen eller samtidigt. De er slet ikke så aktive som for et par år siden. Der er tale om en min. 12 år gammel kongeørn samt en yngre (3-4 K) kongeørn.

Det nye par i Vendsyssel kom øjensynligt godt i gang, men hunnen forlod reden omkring 1. juni. Reden blev kontrolleret 13. juni, men var tom. Begge ørne er fortsat på lokaliteten.

Der er ingen meldinger om kongeørne fra Hansted Reservatet.

Derimod er der ved flere lejligheder rapporteret om to kongeørne i området ved Overgaard ved Mariager Fjord, som skal blive interessante at følge.

Fiskeørnen i Danmark 2006

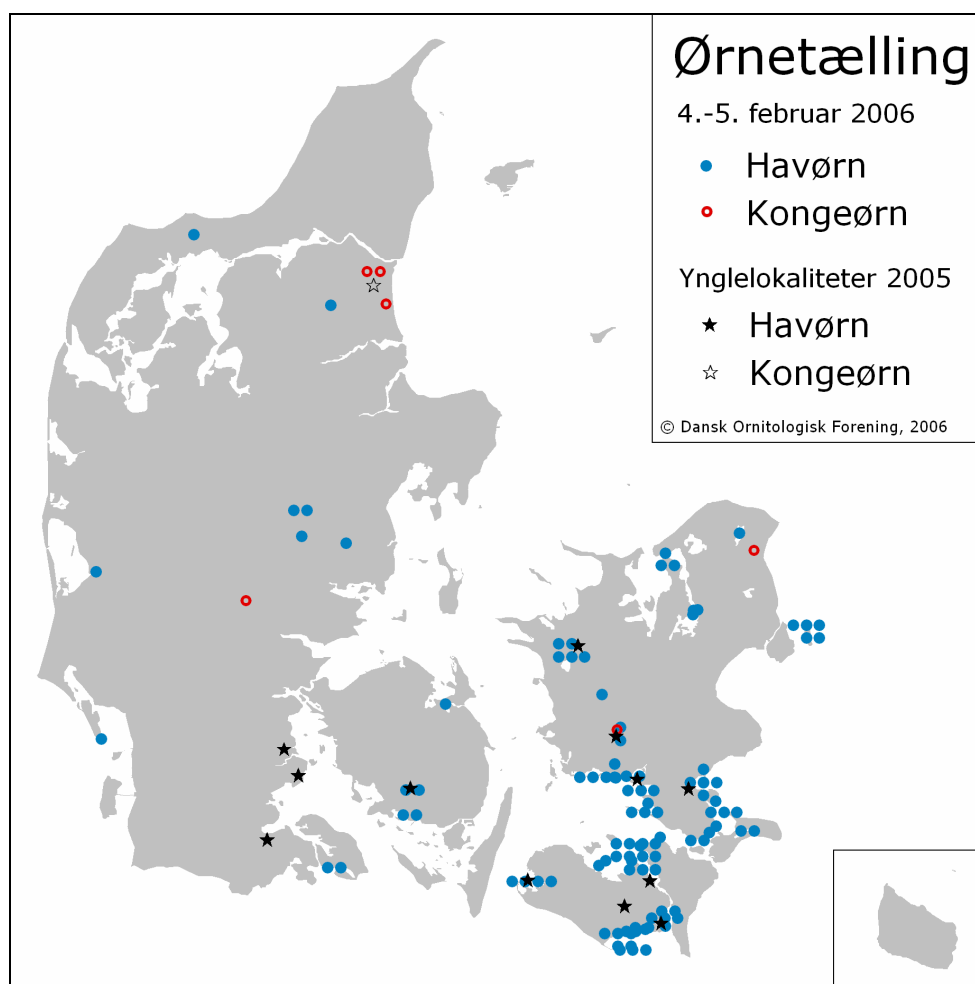
Af artskoordinator Leif Novrup

Det vækker stadig undren i ornitologiske kredse, at denne lille og smukke ørn ikke har en langt større bestand i Danmark, end den har. Der trækker rigtigt mange fiskeørne gennem landet på vej til og fra deres mange ynglepladser i Norge, Sverige og Finland. Hvert år har vi også en del oversomrende fiskeørne i landet, men det er kun med sikkerhed bevist, at der yngler et enkelt par i det nordvestlige Jylland. I år fik parret to unger på vingerne, hvoraf den ene unge desværre blev fundet død kort tid efter udflyvningen.

Vintertælling af ørne i Danmark

Store Ørnetælling

Den 5. februar 2006 gennemførte DOF for første gang en landsdækkende ørnetælling. Siden havørn og kongeørn er indvandret som ynglefugle til Danmark, har vinterhalvåret budt på flere og flere overvintrende ørne. Projekt Ørn satte sig derfor som mål, at optælle hele Danmarks vinterbestand af ørne. Selve optællingen blev gennemført af flere hundrede friske feltornitologer, som havde fulgt opfordringen på www.netfugl.dk. Uden deres store indsats var denne landsoptælling ikke mulig. Dobbeltregistreringer er minimeret ved personlig kontakt til mange af observatørerne i den østlige del af landet, hvor vinterbestanden er tættest. Overraskende nok blev en del af vores faste ynglefugle ikke registreret på selve dagen, og er derfor tilføjet til det samlede antal. Alle resultater er selvfølgelig indtastet i DOFbasen, som er blevet DOF's uundværlige arbejdsredskab, når store optællinger og registreringer skal samles.



Den østlige del af landet havde fint ørnevejr på optællingsdagen, medens store dele af Jylland var indhyllet i tåge og diset vejr.

Det samlede resultat blev imponerende 110 havørne, hvor langt størstedelen var i Østdanmark. Dagens største flok af havørne var på 11, som Lars Munk så ved Vigsø i det nordøstlige Lolland. I det hele taget var koncentrationen omkring Sydsjælland og Lolland-Falster imponerende, her opholdt sig i alt 40 havørne.

Den samlede danske vinterbestand 2005/06 vurderes herefter til 125 havørne.

Vintertællingen afslørede også et ukendt ynglepar i det Sydsjællandske, som senere ganske rigtigt viste sig at være i gang med at bosætte sig på Tærø ved Storstrømmen.

Kongeørnen er en sjælden vintergæst i den østlige del af landet. Denne vinter toppede dog med 2 unge kongeørne på Sjælland: En ung kongeørn var stationær i Langstrup Mose, Nordsjælland, samt en i området ved Tystrup-Bavelse Søerne. Kun en enkelt kongeørn blev registreret uden for yngleområdet i det jyske, i nærheden af Givskud. I alt blev der set 5 kongeørne på tællingen. Den samlede vinterbestand anslås til 9 kongeørne.

På den store tælledag blev alle rovfugle selvfølgelig registreret, og ved et udtræk fra DOFbasen kan man få et indtryk af vores vinterbestand af f.eks. blå kærhøg med 98 fugle og vandrefalk med 30 eksemplarer. Disse to eksempler er formentlig meget underestimerede, da optællingen ikke var rettet specifikt mod disse arter.

Vi prøver igen

DOF vil gentage succesen og gennemfører også vinteren 2006/07 en vintertælling af ørne og øvrige rovfugle. Søndag den 11. februar 2007 opfordrer vi derfor alle til at tage ud og derefter at indtaste deres iagttagelser af ørne i DOFbasen. Efter en bearbejdning af råmaterialet vil resultatet snarest derefter blive offentliggjort på DOF's hjemmeside: www.dof.dk.



Ørnens Dag i Jyllinge på Sjælland, hvor ca. 375 gæster besøgte stedet i løbet af dagen. Trods regn noget af tiden, sås 2 havørne i et par timer. Foto: Arne Wolf.

Familien Danmark på ørnetur

Ørnens Dag gennemførtes 14 dage senere end ørnetællingen. Her blev hele Danmarks befolkning inviteret på ørneture over hele landet. Annonceringen i lokalpressen blev styret fra Fuglenes Hus, og blev en forrygende publikumssucces. Mere end 2.500 gæster besøgte lokaliteter, hvor der var gode chancer for at se havørne. På trods af det kolde, tågede og regnfulde vejr, lykkedes det mange at få en rigtig god oplevelse med ørne, der blev i alt set 22. De glade gæster roste arrangementerne og opfordrede DOF til at gennemføre endnu en Ørnens Dag, hvilket vi har taget til efterretning, så den 25. februar 2007 i tidsrummet 10.00 til 14.00 er der igen inviteret til ørnetur. De foreløbigt 16 steder, som er planlagt i denne vinter, bliver annonceret i Fugle og Natur februar 2007.